

SLADKÉ TUNISKO

Jan Srnec

Vydání první 2024

© Jan Smec

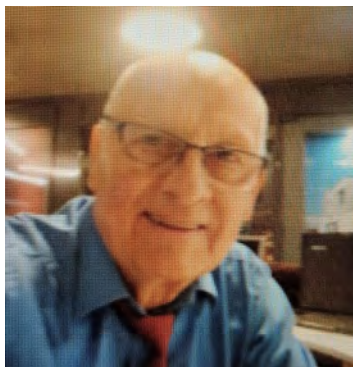
© Mgr. Tomáš Zahradníček - TZ-one

ISBN: 978-80-7539-180-3(PDF verze)

www.vydavatelstvi-eknih.cz

Předslov

Tato kniha vznikla na základě mých gastronomických zážitků a zkušeností, které jsem získal v průběhu devíti dovolených v různých resortech Tuniska v období od roku 2011 do současnosti.

Chtěl bych ji věnovat všem zájemcům, kteří se do Tuniska chystají, které zajímá tuniská gastronomie a kteří se chtějí dozvědět, co mohou očekávat od tuniské kuchyně v turistických resortech.

V informačních materiálech cestovních kanceláří nebo i v jiných turistických příručkách bývá o stravování na dovolené jen zmínka, takže pro nového cestovatele bývá hotelová nabídka jídel převážně příjemným překvapením, ale mohou být i výjimky. Přece jenom jste navštívili exotické prostředí, které nemusí některým strážníkům zvyklým na evropskou stravu, vyhovovat. O základní informace nepříjdou ani ti, kteří opustí turistické komplexy a vydají se do okolí, za památkami nebo do medin či tržnic. I zde je spousta

příležitostí seznámit se s tuniskou kuchyní, posedět v malé hospůdce či kavárnice, případně si koupit i místní potravinářské speciality nebo jen ochutnat nabízené čerstvé výrobky pouličních prodejců.

Za téměř desetileté období, kdy jsem se v prvních letech nejprve soustředil na historické i jiné památky, mě postupně začaly více zajímat gastronomické výrobky hotelových kuchařů. Zaujaly mě hlavně výborné cukrářské výrobky mistrů cukrářů v jednotlivých resortech, které jsme navštívili. Byl jsem každý rok zvědav, jaké nové zákusky a dezerty uvidím a ochutnám.

Mezi spoustou drobných zákusků a dezertů různých barev, tvarů a chutí, však vždy vynikly tuniské dorty. Každý dort, který nabízí mistři cukráři ve všech přímořských resortech byl originál. Cukrářské dorty jsou podávány vedle standartního kulatého tvaru, také ve tvaru knihy nebo srdce. Ale ochutnáte i dorty ovocné, nebo dorty studené kuchyně. Cukrářské dorty jsou sladší než naše výrobky, ale jsou velmi dobré a lákavé, takže po obědě se takové nabídce vystavených sladkostí jen těžko odolává.

Jelikož je stravovací systém ve většině 4 hvězdičkových resortů podobný, seznámí se čtenář i s průběhem každodenního stravování v hotelových restauracích, jaká jídla může očekávat na snídani, oběd či večeři, co k pití i k večernímu posezení.

Publikace je doplněna některými vybranými zajímavostmi a fotografiemi z oblastí, ve kterých jsme s mojí ženou dovolené trávili, včetně známých jídel tuniské kuchyně a teplých i studených bufetů. Je ukončena přehledkou cukrářských nápadů, barev a pestrosti drobných dezertů a tuniských dortů.

autor

Obsah

1. Obsah
2. Úvod
3. Zajímavosti z vybraných destinací
4. Tuniská kuchyně
5. Co vás čeká v hotelové jídelně
6. Tuniské dezerty a zákusky
7. Tuniské dorty

Úvod

O historii Tuniska, jeho památkách a dalších ekonomických i demografických ukazatelích se dozví zájemce o dovolenou v exotickém Tunisku z informačních materiálů cestovních kanceláří nebo dalších cestovatelských příruček.

Proto, se v úvodu jen krátce zmíním o některých méně známých zajímavostech z historie Tuniska, a dále zmíním něco z historie těch oblastí, které jsme navštívili, a kde se později zaměřím na hotelové stravování a gastronomii. Jedná se o oblast Sahel s městem Monastir a přístavištěm Port El Kantaoui, oblast ostrova Djerba a oblast Hammamet. Podělím se o poznatky a zkušenosti z pobytů v hotelech Helya Beach, Soviva Resort, Palais des Iles, Prima Life Thalasso Al, Palm Beach Hammamet Club a Vincci Nozha Beach.

Tunisko, plným názvem Tuniská republika, je poloprezidentskou republikou, v níž je z 98 % zastoupen sunnitský islám. Jen velmi malý zbytek tvoří judaisté, křesťané a jiná náboženství. Název je odvozen od hlavního města Tunisu. Tuniská republika je tvořena 24 oblastmi, se správními úřady, tzv. gubernoráty. Od roku 1934 byla francouzskou kolonií, kterou dovedl mladý právník a vůdce hnutí „Za nezávislost země,” Habib Burgiba, k samostatnosti. Od roku 1957 získalo nezávislost a Burgiba stal se prvním prezidentem Tuniska.

Francouzského vlivu na všechny oblasti života Tunisánů si všimne každý návštěvník Tuniska včetně vlivu na gastronomii.

Zajímavostí je, že i když je úředním jazykem arabština, tak se každý žák již od 3. třídy učí francouzsky. Ještě připomenu dvě události, ve kterých Tunisko vyniklo. Je to tzv. „arabské jaro,” kdy v roce 2010 začaly první nepokoje v arabském světě, které se přenesly i do Evropy. Druhou zajímavostí je, že od října 2020 je v čele vlády žena, Nadžla Búden Ramadán, která vůbec jako první v celém arabském světě zastává nejvyšší pozici předsedkyně vlády.

Základní měnou je tuniský dinár (TND), který se dělí na 1.000 milimů. Tuniský dinár platí od roku 1960, kdy nahradil tuniský frank, který byl do té doby oficiální měnou. Měna získala název od římského „denárus,” v minulosti používaném na území Kartága. Zajímavostí bylo také, že se dalo očekávat, že jako bývalá francouzská kolonie bude měnu devalvovat proti francouzskému franku, ale dinár byl zavázán k americkému dolaru v poměru 1 : 1,90.

Chtěl bych jen připomenout, že:

- aktuální kurz dináru k euru bývá vystaven na recepcích hotelů, kde je možné směnit eura či dolary za tuniské dináry (v 2023 bylo 1 Euro - 3,24 TND). Platí zákaz vývozu tuniské měny ze země

- Tunisané jsou lidé příjemní, rádi vám vyhoví. Je zvykem dávat tzv. „bakšiš” číšníkům, portýrovi i uklízečce. Je to jejich přivýdělek. Budete možná překvapeni, zvláště v hotelové restauraci, kdy se vám číšník odmění větší péčí, ale i nějakou jinou pozorností

- při výběru konkrétního hotelu pro váš pobyt, se vždy snažte vybírat hotel s minimálně 4 hvězdičkami a více. Vyplatí se to. Personál hotelů je na příjezd hostů vždy dobře připraven, a to nejen ve stravovacích službách. Zkušenosti některých známých ukazují, že v nižších kategoriích to takové být vždycky nemusí.

Zajímavosti z vybraných destinací

První destinací, kde jsme se s mojí ženou poprvé seznamovali s africkým teplým podnebím, plážemi s jemným pískem a tuniskou kuchyní, byl novodobý přístavní a hotelový komplex Port El Kantaoui. Do místa pobytu vás rozvezou autobusy z letiště a po ukončení dovolené vás znovu k odletu přivezou.

Z České republiky odlétáme vždy z nejbližšího brněnského letiště a přilétáme dle vybrané destinace buď na letiště Habiba Burgiby v Monastiru nebo na letiště Enfidha-Hammamet, odkud se také po krátké přestávce pokračuje i na ostrov Djerba. Místo příletu závisí na dohodě konkrétní cestovní kanceláře s leteckou společností.

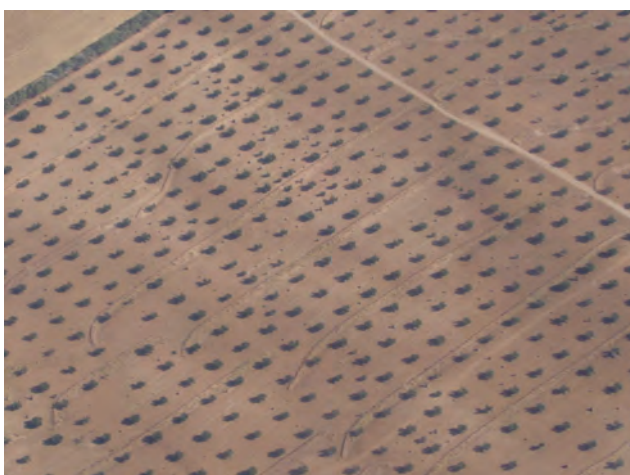

Letiště Brno-Tuřany

Letiště Habiba Burgiby Monastir

Při pohledu z okénka letadla na pevninu pod vámi, vás zvláště při první cestě do Tuniska, překvapí neobvyklé tvary a uspořádání olivových plantáží nebo různé tvary a obrazce.

I když pohled z letadla připomíná zvláštní krajinu, je to známka toho, že se pomalu blíží letiště na africkém kontinentu.

Zajímavostí, která vás upoutá cestou autobusem do vybraného hotelu, jsou i hnízda čápů, která vidíte na elektrických sloupech a stožárech.

Port El Kantaoui

Přístav Port El Kantaoui leží v krásné oblasti s názvem Sael. Tuniská vláda chtěla ještě více zatraktivnit turistický ruch v zemi a tak rozhodla za spolufinancování Kuvajtu, Abu Dhabi a částečně i Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj, vybudovat v sedmdesátých letech (1979) umělý přístavní komplex, se spoustou bungalovů a apartmánů.

Celý přístav byl postaven v arabsko-andalusském stylu a navazuje na dojem typické arabské mediny, včetně vstupní brány, křivolakých uliček s malými krámkami a kavárničkami. Rozkládá na ploše 4 hektarů a je obklopen komplexem budov zvaným Les Maison de la Mer, což v překladu znamená něco jako „domy na moři.“

Vznikl tak velmi atraktivní jachetní přístav, kde může kotvit až 340 lodí. Jsou zde nejdražší tuniské hotely i zábavní park zvaný Hannibalův aquapark.

Při procházce přístavem narazíte na kotvící pirátské plachetnice, které přiváží turisty v rámci fakultativních výletů z jiných přímořských komplexů. Hotel, ve kterém jsme bydleli, byl vzdálen od přístavu asi tři kilometry. Při procházce jsme poprvé a naposled v Tunisku zmokli a to tak silně, že nás od většího promoknutí zachránila útulná kavárnička s dobrou kávičkou a výhledem na lodě v přístavu. Vydatná přeháňka trvala asi dvacet minut.

Toto městečko je oblíbenou destinací pro ty, kteří si chtějí užít svoji dovolenou s plným komfortem. Množství atrakcí uvítají i rodiny s dětmi.

Monastir

Monastir je středně velké město (asi 93 tis obyvatel) na pobřeží centrální části Tuniska. Oblast se nazývá Skanes. Kdysi to byla malá římská osada zvaná „Ruspina.“

Své současné jméno získalo město z latinského slova „Monasterium,“ což v překladu znamená „klášter.“ Arabsky se nazývá „Mistril.“

Centrum starého Monastiru se nazývá „Medina,“ kde se nalézá hlavní atrakce, kterou je vojenská pevnost „Ribat.“

Je to opevněný klášter z roku 796 a měl hlídat přístup z moře při invazi Byzantské říše. V 9. století upraven na obranu proti Křižákům.

Má také mořský maják a žili zde kdysi mnichové „Murabitíni.“ Hned vedle stojí „Velká mešita.“

Monastir je mezinárodním letištěm, kam míří také turisté do Souse a Mahdie a dalších blízkých měst. Letiště nese jméno prvního Tuniského prezidenta Habiba Burgiby.

Je jeho rodištěm a nalézá se zde i jeho mauzoleum. Byl jsem se podívat a je tam zajímavý obrovský lustr zhotovený českými skláři.

V blízkosti mauzolea mě zaujal muslimský hřbitov, na němž jsou spousty kamenných pomníků a kde jsou pochováni i vysocí hodnostáři města.

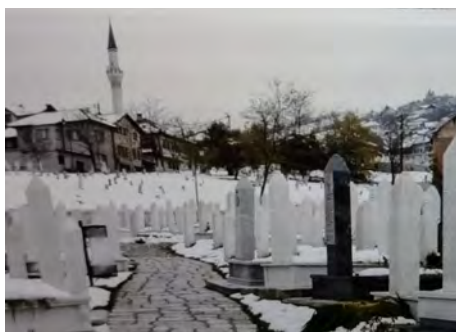
Pro představu se podívejme, jak vypadal první prezident Tuniska Habíb Burgiba a krásný obrovský lustr v jeho mauzoleu.

Vstup do

mauzolea

Islámský hřbitov

Úzké uličky v Monastiru

V Medině jsem chtěl ochutnat nějaký čerstvý místní výrobek, ale nic takového jsem nesehnal. Až jsem si šel koupit do většího státního obchodu pikantní pastu Harissu pro mé známé, tak jsem u pouličního prodávče ochutnal teplý brik - těstovinovou taštičku plněnou tuňákem. Byl výborný, ale o tom později.

Ostrov Djerba

Djerba (Džerba) je svou rozlohou největším ostrovem severní Afriky. Přesto, že rozlohou je větší než naše hlavní město Praha, žije zde pouze 140 tisíc obyvatel. Má mezinárodní letiště, hlavním městem je Houmt Souk s 60 tisíci obyvateli.

Významným a známým městem ostrova je také Midoun. Každé úterý se zde koná tradiční berberská svatba. Djerba je obecně velmi teplá a slunečná.

S výjimkou měsíců ledna a února se dá i mimo turistickou sezónu koupat. Slunce zde svítí 320 dnů v roce.

Původními obyvateli byli někdy v letech 1.000 - 800 př.n.l. Berbeři.

Ostrov má neuvěřitelně bohatou historii osidlování. Po Berberech přišli Féničané, kteří založili Kartágo, potom židovští osadníci, Římané, Vandalové, Byzantinci, arabský kočovný kmen Banu Hilal, Normané, dynastie Almo Hadů, Španělé, vláda Havidů, Španělští Habsburkové, základna turecko-severoafriických korzárů, Osmanská říše, francouzský kolonialismus a od roku 1957 nezávislost.

Pro turisty je zajímavá návštěva krokodýlí farmy a kdo má rád keramiku, tak se může podívat do střediska Guellala na její výrobu.

Pobřeží je obklopeno hotelovými komplexy a uvnitř ostrova se nachází spíše malé vesničky. Je možné cestovat po ostrově vypůjčeným autem nebo skútem. Ostrov vyhovuje hlavně těm, kteří chtějí strávit dovolenou v klidu na pláži a věnovat se opalování. Kdo je milovníkem historických památek a zajímavostí, ten nebude uspokojen, neboť těch zde zase tolik není.

I když se o Djerbě hovoří jako o turistickém ráji, my jsme až tak nadšeni nebyli. Bývá to někdy o prvním pocitu a vašem očekávání, zvláště když je to první dovolená v turistickém ráji dle informací cestovních kancelářů. Hotel daleko od pláže, první večer rozbouřené moře, pobřeží plné chaluh, větrné počasí. Nálada na nic, pochyby, že jsme si vybrali špatně. To vše se ale úplně změnilo hned druhý den ráno. Moře klidné, teplé, obloha azurová a tak to už zůstalo. Jen na okrajích pláží zůstaly zbytky vyplavených chaluh, které čekaly, až je moře spláchne zpět. Platí zde přísná ekologická pravidla na likvidaci chaluh, které se nesmí od moře odklízet, ale musí se moři vrátit. Ráno můžete potkat na pláži mladé lovce chobotniček, kteří se potápí u pobřeží a své čerstvé úlovky dodávají vybraným hotelům.

Strava, chutné výrobky hotelových kuchařů a spousta sladkostí, vás nadchnou a přispívají k dobré náladě každý den. Než koupíte nějaké suvenýry, navštivte nejprve nějaký státní obchod, ať máte orientační představu o cenách. Soukromí prodejci budou s vámi smlouvat, tak se na jejich představení připravte. Nejsme na smlouvání zvyklí a oni se tím živí. Jsou neodbytní a jakmile projevíte zájem o jejich zboží, tak jen těžko odcházíte z jejich obchodu, aniž by jste něco nekoupili. Když už smlouváte, vždy nastavte hodně nízkou cenu, ale takovou, kterou jste ochotni prodejci zaplatit.

Někoho to obtěžuje, někdo přijme jejich hru a najde v tom zábavu. Rádi hořekují, že zbankrotují, ale to vás nesmí odradit. Když to pro ně bude opravdu málo, tak vám zboží neprodají.

Krokodýlí farma

Se stravou a celou tuniskou kuchyní jsme byli na Djerbě velmi spokojeni a mistrovské výrobky hotelových cukrářů byly nejen na pohled krásné, ale hlavně velmi chutné. Za celou dobu pobytu v různých destinacích jsme se nesečkali s širokou nabídkou zákusků s páleného těsta, jak na tomto ostrově.

Jedním z nich bylo celé stádo krásných „labutí,“ z páleného těsta s výborným krémem uvnitř.

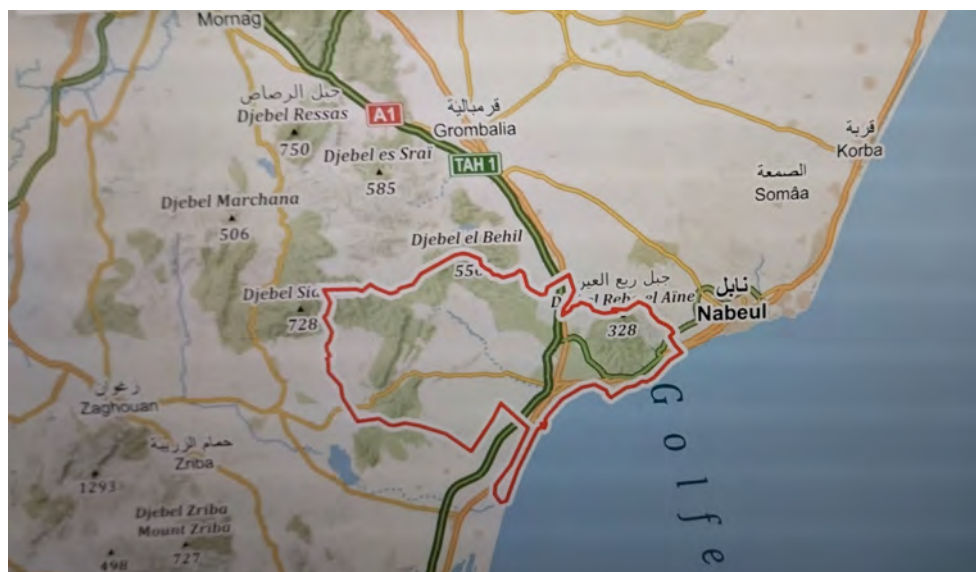
Hammamet

Hammamet je jednou z nejznámějších letovisek Tuniska a leží asi 60 km od hlavního města Tunisu. Cesta z letiště v Monastiru do Hammametu je dlouhá asi 116 km a trvá autobusem přes dvě hodiny.

Na místě dnešního města stálo v 1. století n. l. sídlo zvané "Pupput". Za 2. světové války zde byl jeden z letních stanů generála Romela.

Nedaleko Hammametu najdete historické město Nabeul, které je centrem hrnčířství s dávnými kořeny, které sahají až do římské doby. Každý pátek jsou zde pořádány trhy.

Hammamet je místo, kde jsme strávili a dosud trávíme nejvíce času. Zkusili jsme pobyt

ve dvou hotelích této oblasti a jeden z nich nám vyhovoval tak, že sem jezdím opakovaně.

V zálivu směrem na západ najdete Yasmine Hammamet. Nachází se zde největší hotelový komplex tvořený z novostaveb. Je to oblast luxusních hotelů pro movitější klientelu. Hned vedle je jachtové kotviště. Yasmine Hammamet se dosti orientuje na tzv. kongresovou turistiku, tedy pro firmy, společnosti a jiné instituce, které zde pořádají různá setkání a firemní aktivity.

V roce 2018 jsme se ubytovali v hotelu na opačném konci zálivu. Hotel byl blízko moře, se stravou i ubytováním jsme byli spokojeni. Přesto zmíním dvě příhody, které se vymykaly z příjemně strávených dovolenkových dní.

Jedna byla docela nepříjemná a týkala se lehátek na pláži. Kdo častěji jezdí k moři, tak bývá cestovní kanceláři informován, zda jsou na plážích lehátka nebo nejsou. Takže s tím už můžete počítat a na prostředí se předem připravit. Další je situace, kdy jsou na pláži lehátka, ale jsou placená. I s tím se dá bez problémů vypořádat. Horší je, když je poskytnuta informace, že jsou lehátka na pláži zdarma a ono to není ve skutečnosti pravda. Nejde o ten finanční obnos, ale o nepříjemnou konfrontaci nově příchozích hned první den na pláži s nějakým zaměstnancem hotelu nebo s někým, kdo si z půjčování matrací na lehátka udělal svůj byznys.

Nás ta situace postihla také, ale další den se vše vyřešilo. I taková maličkost někdy stačí, že ten hotel po druhé k pobytu již nevyberete. Tak jsme si vybrali v Hammametu hotel jiný, kde se nic takového neděje a kam se rádi vracíme.

Veselejší příhoda na konci zálivu byla s „kousavými“ rybičkami. V tom roce byla nějaká invaze malých rybiček, které vám nedají pokoj, když chvíli v moři stojíte, sedíte nebo nejste v pohybu. Bylo vždy úsměvné, když stojící dámy, které vedly vážné diskuse, tu a tam vykřikly, že je kously nějaké malé rybičky buď do nohou, lýtek nebo hýždí a rychle vybíhaly na břeh. Rybičky okusovaly šupinky z nohou nebo i stroupy z nějaké hojící se rány, což nebylo úplně příjemné. Vyzkoušel jsem si také, kolik kousnutí vydržím a stačilo desetkrát, potom už byla cítit bolest. V dalších letech ve stejném zálivu se rybičky objevovaly jen ojedinelé. Podobná terapie se začala zkoušet i v České republice, kdy se ponořily nohy do skleněného akvária a určitý počet rybiček vám čistil chodidla.

Hotelové komplexy jsou na své návštěvníky připraveny a poskytují evropský komfort.

Svůj pobyt ve vodě můžete rozdělit na dopolední koupání a opalování u moře a odpolední pobyt u bazénu.

Ranní moře bývá krásně čisté a stejně tak i voda v bazénu. Ten se neustále průběžně čistí a každý den ráno provádí pověřený zaměstnanec měření její kyselost.

Jelikož jste v exotickém prostředí, je třeba akceptovat také to, že hotelovými hosty bývá i domácí klientela. Ta je až na malé výjimky muslimská. V bazénu, na pláži i v moři se setkáte s koupajícími se oděnými ženami. Muslimská víra stanovuje ženám určité podmínky, které při veřejném koupání musí dodržovat. Prvním požadavkem je zahalit určité části těla, tedy hlavu, krk a prsa, dalším požadavkem je volnost oblečení, tedy neukazovat ženské křivky a třetím požadavkem je tloušťka oblečení, které musí být natolik silné, aby zahalily barvu kůže i ženské křivky.

Proto muslimské ženy nosí při koupání tzv. „hidžáb,“ zahalené celé tělo včetně hlavy, nebo koupací úbor zvaný „burkiny.“

Slovo „hidžáb“ pochází z arabského slova „hadžaba,“ což znamená skrytý pohledům, zahalení, utajení.

Podle Koránu nemá žena ukazovat svoji krásu svému okolí.

Muslimka, která si zahaluje vlasy dává svému okolí najevo, že je muslimka, má dobrý charakter a etické chování.

Při plánování své dovolené v Tunisku zkuste věnovat pozornost i termínu, ve kterém mají muslimové „ramadán.“ V tom období drží půst, kdy se dočasně zřeknou svých pozemských potřeb. Po ukončení měsíčního půstu si vše pořádně vynahradí. Jak v jídle, pití i v dalších

zábavách třeba i ve vašem hotelu.

Slavení tohoto svátku se neodvíjí od gregoriánského kalendáře, ale od kalendáře lunárního, takže termín zahájení ramadánu je každý rok jiný.

Pro váš přehled o termínech zahájení a ukončení měsíčního půstu, uvádím termíny v příštím období.

2023 - 23. března - 21. dubna

2024 - 11. března - 9. dubna

2025 - 1. března - 30. března

2026 - 18. února - 19. března

2027 - 8. února - 9. března

Po ukončení půstu se v jídelnách hotelů setkáte se skupinami Tunisánů, kteří v kruhu jejich početných rodin slaví jeho konec, přičemž jsou patřičně hluční. Konec ramadánu slaví s celou rodinou i známými, konzumací velkého množství jídel, takže si spojí několik stolů, aby jedli všichni spolu. Ke každému jídlu jsou zvyklí ulamovat a přikusovat chléb (podobný naší dlouhé vece), takže po ukončení jejich hromadného oběda po nich zůstávají hromady nedojedených zbytků a spousty zbytků chleba. Nato už je hotelový personál zvyklý, takže úklid stolů proběhne shrnutím všech pozůstatků do plastových pytlů.

Přítomnost domácí klientely v době oslav v hotelích trvá obvykle tři dny. Potom nastává zase klid.

O to, abyste byli pořádně vyhládlí se v každé destinaci starají převážně mladí animátoři, kteří se od ranních hodin, až do pozdního večera starají o sportovní i kulturní vyžití hostů. Jejich nápady přivítají hlavně děti.